

és Felsőele-
tők.
nysszék mint
december hó

ászló s. k.
éki jegyző.

RESZTÉRE

ja —50 K
1—
rje 2—
—80
ag 250
na 750
5—
350
350
4—
450
ja —76
és 2—

sszes
oknál

gériája

Telefon 43.

ok

nyer.
nyben
0 kor.

jozora

1675—3.3

1645—x7

ás

adó.

bl

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.,
ková alap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felajánlások inté-
zendők.

***** Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy hónapra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 3 fillér 1

Hirdetések
kiadóhivatalban fogadhat-
ók el. Azonkívül az összes
hirdetési irodákban.
Megjelenik vasár- és ünnep-
napok kivételével minden nap
délután 6 órákor. *****

Nagybecskerek, 1913.

XLII. évfolyam 34. szám.

Kedd, február 11.

Háboru és diplomácia.

— febr. 11.

Az európai diplomácia ugyancsak esuful járt. Mindent elkövetett arra, hogy a balkáni háboru új kitörését megakadályozza, de célját elérni nem tudta. Nem adnak a Balkánon semmit a vénasszonyok fontoskodó tréceselésére. A tett határoz és az erős cselekvés imponál s Bulgária cselekszik.

Egy hét óta ismét dörögnek az ágyuk Tráziában s Drinápoly fölött füst és láng festi meg az égboltozatot. A bolgárok ostromolják Drinápolyt — azokkal a nehéz várágyukkal, amelyeket nyilván Oroszország szállított éjnek évadján Bulgáriának. A bolgárok remélik, hogy az orosz ajándék-ágyuk révén hamarosan megveszik a fontos várat s ezzel aztán egészen kedvük szerint fejezhetik be a háborut.

De a földadat, úgy látszik, nehezebb, mint a bolgárok hiszik. A drinápolyi várórség még hosszú időre el van látva eleseggel és municióval és az ideszorult török csapat, a hős Sükrü basa vezérlete alatt el van szánva, hogy inkább meghal egy szálig, mintsem hogy a várat földadja. A táviratok heves ütközetről szólnak Drinápoly alatt, másrészt hírek érkeznek arról, hogy a csatározásai várórség előtt is vannak kisebb csatározások. A bolgárok szeretnék kieselni a törököt megerősített állásából, de a törökök azt a parancsot kapták, hogy a csatározásai sáncok mögött csak a védelemre szoritkozzanak. Persze, az volna Törökország érdeke, hogy seregével Drinápoly felszabadítására siessen. De erre a török sereg nyilván nem érzi elég erősnek magát.

Ilyen körülmények között szinte érthetetlen az, hogy az európai diplomácia miért hiszi rövidlélekzetűnek a felújított balkáni háborut.

Mai védett pontjain a török sokáig birja nemcsak föltartóztatni, hanem sikeresen vissza is utasítani szövetségelt ellenségeinek ostromát. Honnan veszi az európai diplomácia azt a biztató reményseget, hogy a tegnap kitört újabb hadjárat máról holnapra véget ér?

Az európai diplomácia abban sem lát tisztán, hogy Bulgária miért határozta el magát (a hatalmak tanácsa ellenére) az ellenségeskedés új megkezdésére. Ki tudja, micsoda titkos rugók s micsoda titkos megállapodások hatnak itt közre. És ki tudhatja azt, hogy a drinápolyi ágyuk bömbölése milyen további vészes bonyodalmak nyitánya lehet. A diplomácia azt mondja ugyan, hogy a hatalmak egyetértének. De mit tud a diplomácia és ki bizik még a diplomácia biztató nyilatkozataiban?

Egy havi közigazgatás.

— A közigazgatási bizottság ülése. —
Nagybecskerek, febr. 11.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt tartotta február havi rendes ülést dr. Dellimanics Lajos főispán elnöklésével.

Az ülésen jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, Kéler Akos m. főügyész, dr. Haidegger Lajos m. főorvos, Hegedüs Kálmán arvaszéki elnökhelyettes, Tóth István m. tan. pénzügyigazgató, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Grézlo János és Bárány Árpád kir. tanfelügyelők, dr. Kovács Rókus kir. ügyész, Axmann János kir. főállatorvos, Grégersen Nils gazd. segédfelügyelő, Babics József, Hauser Károly báró, dr. Pollák Győző bizottsági tagok, Bielek Antal, Rigó István, Filkovic Boldizsár, Farkas Vince, dr. Baár Jenő, dr. Horváth Kálmán előadók.

Az ülésen a szakelőadók a következő jelentésekben számoltak be múlt havi tevékenységükről:

Adóügyek.

Tóth István min. tanácsos pénzügyigazgató havi jelentése a következő:

Torontálvármegye mint törvényhatóság területén állami egyenesadók címén a) múlt évi hátralék és a folyó év I. negyedében esedékes összeg 3789081.53 K, b) befizetés 215319.66 K. Hátralék 3573761.87 K, vagyis az össztartozásnak 94%-a. A folyó évi január havi befizetés 22298.51 K-val kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetés, ami az általános kedvezőtlen pénzügyviszonyoknak különösen annak a kifolyása, hogy a gazdaságközönség tengeri termését nem tudja értékesíteni. Hadmentességi díjban: a) megállapított tartozás 178844.19 K, b) befizetés 2227.84 K. Hátralék 176616.35 K, vagyis az össztartozásnak 98%-a. A folyó évi január havi befizetés 2091.73 K-val kisebb, mint a múlt év hasonló időszakában teljesített befizetés volt. A f. évi január hóban a pénzügyigazgatóság 363 esetben ideiglenes házádomentességet és 4 esetben adófizetési halasztást engedélyezett. Tekintettel arra, hogy az egyes állami egyenesadónemeknek kivetése és előírása egyelőre függőben van tartva, tehát intézkedett a pénzügyigazgatóság, hogy addig, míg a folyó évre történt adókiivetés eredménye az adózó adóívbe bejegyezve nincsen, az évnegyedi részletek az 1909. évi XI. t.-e. 26. §-a értelmében a megelőző évi adókiivetés szerint fizetessenek és szedessenek be.

A népoktatásról

Grézlo János kir. tanfelügyelő a következőket jelenti:

Meglátogattam Nagyikindán az áll. polgári leányiskolát, részt vettem két ízbeni fegyelmi tárgyaláson, valamint a nagyikindai községi polgári iskola építési terveinek a helyszínen történt felülvizsgálásán. Várady Dezső kir. s. tanfelügyelő meglátogatta a ferenczszállási, kizsombori, őcsanádi állami, a nagycsanádi gkath., gkel. román, gkel. szerb és gyulamajori róm. kath. hitfelekezeti iskolákat. Fejess Kálmán kir. s. tanfelügyelő a helyszínen a bégaszentgyörgyi községi óvodát állami kezelésbe vette, a községgel tárgyalt az új óvodai telek felvétele tárgyában. Jelen volt Lazity Dömötör gadi gkel. szerb hitfelekezeti tanító fegyelmi ügyében megtartott helyszíni vizsgálaton. Macedónia községben a tanítóválasztást mint választási elnök vezette s

vége a helyszínen átvette az ürményházi állami óvoda épületét. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Szukk Antal nagyszentmiklósi áll. polg. iskolai igazgatót Temes-, Torontál- és Krassószőrenyvármegyék polg. iskolai szakfelügyelőjévé, Sztójánovits Tivadár nagyikindai községi tanítót tanfelügyelői iskolalátogatóvá, Schéder József nagylányi róm. kath. tanítót a torontálszécsányi, Pálkásné Pejov Ida okleveles tanítónőt az óbesenyői, Hajdu Piroška okl. tanítónőt az ürményházi állami elemi iskolához állami tanítónővé, illetve tanítónővé, Takács Julia okl. óvónőt és Zachariás Margit községi óvónőt a bégaszentgyörgyi Gielné Kiss Róza községi óvónőt a torontálkeresztési és özvegy Csanálosiné Halmos Mária okleveles óvónőt az ürményházi állami óvodához nevezte ki. Papp Ludmilla magyarfenesi állami elemi iskolai tanítónő a nagybecskereki, Noszagh Etelka majláthfalvai áll. elemi iskolai tanítónő a nagyszentmiklósi, László Julia zsidovini állami iskolai tanítónő a deszki, Reiter Ferenc torontálszécsányi állami tanító a nagyhalmgyi és Pataki Gyula esongrádtanyai állami tanító a nagyréti állami elemi iskolához helyeztetett át.

Bárány Árpád kir. tanfelügyelő a pancsovai kirendeltség ügyeiről tesz jelentést, majd

az utügyekről

Vámos Ignác műszaki tanácsos a következőkben számol be:

Múlt évi december havi jelentésemben már előadtam, hogy a vármegye területén átvonuló állami közutak egyes szakaszait az állandó esős időjárás és főleg a cukorrépaszállítással járó túlnagy forgalom erősen megrongálta. Ugyanezt jelenthetem ugy az állami, valamint a törvényhatósági közutak kiépített szakaszaira nézve a lefolyt január hóról is annak felemlítése mellett, hogy az alulírt hivatali a rendelkezésre álló anyagi eszközökhöz képest mindent elkövetett, ezen szakaszok jókarbahelyezésére. A törvényhatósági közutak kiépítetlen szakaszai pedig annyira át vannak ázva, hogy csak a legnagyobb nehézséggel járhatók. Az utadó természetbeni leszolgáltatására kötelezettek az elmúlt hóban 315 kézi napszámot dolgoztak le. A posta- és távirászoigalát kifogástalan volt.

A közegészségügy.

Dr. Haidegger Lajos m. főorvos a vármegye közegészségügyéről a következőket jelenti:

Torontálvármegye területén a közegészségügyi állapotok a most múlt január havában kedvezőknek mondhatók. Hevenyfertőző betegségek közül bejelentettek: 41 vörheny, 8 hasihagymáz, 69 difteritisz, 40 kanyaró, 5 hökhrut, 6 bárányhimlő és 3 gyermekágyi láz betegedési eset. Hurutos bántalmak nagyobb számban mutatkoztak: a heveny fertőző betegségek pedig szörványosan léptek fel és enyhe lefolyásuk voltak. Iskolák bezártak: Istvánvölgy és Németseserény községekben, valamint Nagybecskereken a Messinger-féle leányiskola vörheny, Nagygáj községben pedig difteritisz miatt. Óvodák Nagygajon difteritisz és Nagyikinda r. t. városban kanyaró miatt zártak be. Egyéb felemlítésre méltó különös egészségi mozzanat elő nem fordult.

Az állategészségügy.

Axmann János kir. főállatorvos havi jelentése szerint takonykór január havában újlag nem lépett fel, ellenben föllépett rühkór 7, lépfene 3, sertésorbán 3, sertésvész 2 és veszettség 3 községben. Megszűnt takonykór 2, lép-

fene 7, sertésorbánc 1, sertésvész 8, veszettség 4 községben.

Hegedüs Kálmán árvaszéki elnök helyettes az árvauügyekről számol be,

dr. Kovács Rókus kir. ügyész pedig a börtönügyekről tesz jelentést, mire több kisebb felebbezett ügy elintézésével az ülés véget ért.

HIREK.

— **Személyi hír.** Jankó Agoston alispán ma délben Lugosra utazott, hogy részt vegyen a délvidéki szinikerület választmányának holnapi ülésén, amelyen a szinikerület igazgatása fölött döntenek.

— **Nagy Vazul ünnepe.** A görög keleti egyház holnap ünnepli egyik szentjének, Nagy Vazulnak emlékét. Különben e napon még két másik szent is részesül a vallási megemlékezés tiszteletében, nevezetesen aranyházi Szent János és Nagy Gergely. E három férfiuban a görögkeleti egyház kánonjogának megalapozott és mint az egyház híres prédikátorait tiszteli. Ez alkalomból mindkét szerb templomban istentisztelet lesz fél 10 órakor.

— **Adomány az árvizkárosultaknak.** A vármegyei árvizkárosultak részére újabb adományképpen Párdány községtől 100 K, Partos községtől 30 K foly be az alispáni hivatalba.

— **A hadastyán-egylet közgyűlése.** A nagybecskereki hadastyán-egylet e hó 9-ikén vasárnap délután 3 órakor tartotta a volt esküdtzéki teremben évi rendes közgyűlést. Hava S. Dániel elnök elnökölte alatt. A közgyűlésen a tagok nagy számmal jelentek meg és egyhangulag fogadták el az előterjesztett jelentést, zárszavadást és mérleget. Megválasztották választmányi tagokul: Eckstein Ignác, Varga Bertalan, Müller György, Nasztics Jován, Szalma Pál, Nagyvinzky Szvetozár és Steigenberger Mór. Póttagok: Vitky Antal és Molnár Antal. Számvizsgálók Perisics Nikifor, Pollák Zsigmond és Feketic József.

— **Köszönetnyilvánítás.** A „Parasztbál” rendezőbizottsága számadását az irattárba való elhelyezés céljából beadta és átadta a tiszta hasznót is, ami 720 kor. Melyért egy a buzgó rendezőbizottságnak, különösen pedig annak agilis, fáradhatatlan elnökének, ákosfalvi Szilágyi Lajos törvényszéki bírósági főgondnoknak, valamint a jegyeiket megváltó és ajándékozó áldozatkész közönségnek ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja az egyház nevében Szalay József egyházi elnök, lelkes.

— **Pintérek művészestélye.** Pintérek egyetlen színházi estélye, melyre a legnagyobb ambícióval készül Pintér Imre és kicsiny gárdája, a primadonna, Parlagi Kornélia erős influenzája miatt egy heti halasztást szenved, amennyiben nem 12-én, hanem 19-ikén, azaz jövő szerdán tartják meg az előadást. Természetesen a már előjegyzett, illetve előre váltott jegyek érvényesek. A halasztás, ha még lehet bővíteni az amugy is gazdag műsoron, csak hasznára vált a hirdett előadásnak, mert időben módot nyújtott arra, hogy még egy pár új számmal kedveskedjék a közönségnek a gondosan összeállított műsor, melyből kiemeljük a következő újdonságokat: Az anyám. Sokszor úgy szeretnék sirni. Holnapután. A komédiásnő. Tessék, ez a feleségem! Oriási! Oriási! Elképzelni sem tudom. Angyalom, angyalom, angyalkám! A böleső. Ha nyitva lesz az ablak. Ne siessen úgy nagysád! Madárházasság. A gyürü legendája. Hogy lett Tisza elnök? Háboru lesz! Főpróba akadályokkal. Az ideges postás-kisasszony. Az aspirin, stb. stb.

— **Automobil-baleset.** Tegnap estefelé könnyen végzetessé válható automobil-baleset történt Temesvár közelében, amely szerencsére azonban nem lett okozója nagyobb szerencsétlenségnek. A benzintartály robbanása okozta a balesetet, minek következtében a gépkocsi az uton felborult. A Temes-Bégavölgyi vizszabályozási társulat csak nemrégén rendelt meg egy nagyobb típusú automobilt, melytől rendszeren hivatalos kiszállások alkalmával használtak. Tegnap este ezen a gépkocsin Temesvárra jöttek Lugosról Szily

Pongrácz kir. műszaki tanácsos, a társulat igazgatója, Paulay Gyula kir. főmérnök, továbbá Fejér Elemér miniszteri tanácsos és Varga József soffőr. Paulay és a soffőr az automobil ülésén foglaltak helyet, míg Szily Pongrácz és Fejér Elemér műszaki tanácsos a hátulsó ülésen ültek. Szolgálati ügyben jártak Verseczen és öt óra után érkeztek meg Temesvár határára. Kiszető közszégnél a gépkocsi benzintartálya hirtelen felrobbant és a középsebességgel haladó autó az uton felborult. A következő pillanatban a négy bentülő férfi kiesett az utra, a kocsi pedig nagy lángokkal el kezdett égni. A soffőr az arcán szenvedett erősebb ütéseket és égési sebeket, míg Paulay főmérnök könnyebb természetű horzsolásokat szenvedett; a másik két ur sértetlen maradt. Paulay főmérnök a soffőr segítségére sietett, kinek sebeit zsebkeendővel bekötötték. A véletlen szerencse úgy akarta, hogy éppen akkor arra jött egy másik automobil, amely a Tichy testvérek tulajdonát képezte és amely Raczilier önkéntes mentőt hozta haza Buziás-fürdőről, ahová beteget szállítottak. Az önkéntes mentő a soffőrt bekötözte, majd valamennyien a Tichy-autón bentemtek Temesvárra. A társulat gépkocsija a sötét uton teljesen elégett.

— **A falusi Othello.** A temesmegyei Hidasligeten, mint onnan jelentik, vasárnap este véres családi dráma játszódott le. Altenbach János ötven év körüli gazda régóta féltékeny szemmel nézte nejét, aki pedig szintén tul volt már a negyven éven. A családi perpatvar az utóbbi időben napirenden volt. Tegnapelőtt aztán bestialis módon végzett előbb nejével, majd önmagával. A háznál lévő Gusz János nevű vejét feleségestül hazakergette Fabisre, hogy azután tanak nélkül hozzáláthasson a rettenetes drámához. Altenbach neje tegnapelőtt este éppen az istállóban fejte a tehenét, amikor a falusi Othello a szerelemfűtés örvény pillanatában vasvillával úgy fejbe verte nejét, hogy az szó nélkül, holtan össze-rogyott. A férj azután a pitvar küszöbére feküdt, vánkost csinált a kabátjából, majd nagy konyhakéssel a hasát és a nyakát felmetezte. Így találták a szerencsétlen férjet, aki, hogy elterelje magától a gyanut, gyilkos után hörgött. A szomszédok hamarosan előhívták dr. Gelléri Samu orvost, aki bekötözte a férj halálos sebeit. A családi dráma érthető feltűnést keltett Hidasligeten, melynek jegyzője nyomban jelentést tett a véres drámáról az illetékes hatóságoknak.

— **Betörő a ládában.** Temesvárról jelentik: Nagy riadalmat okozott vasárnap éjjel egy betörő, aki a belvárosi Arany eskő fogadót szemelte ki működése színhelyéül. Schönberg Hermann, a fogadó tulajdonosa, üzletzárás után nyugodtan ült a Lloyd-kávéházban, amikor lélekszakadva rohant be háziszolgája és ijedten kiáltott gazdájára felé:

— Tessék hazajönni, betörő van az üzletben!

Schönberg rémulten rohant haza. A fogadó előtt a késő éjjeli óra dacára a kíváncsiak egész tömege állott. Fiákeresek, katonák és más éjjeli járókelők siettek a betörő üldözésére. A fogadó lakói lenge éjjeli öltözékben rohantak le az első emeletről a nagy lármá hallatára. Átkutatták a hatalmas udvart, de a betörő nem volt sehol. Egyszerre hatalmas sikoltás hangzott fel a pincéből.

— Itt van, itt van!

— Az üldözők közül valaki letévedt a pincébe és látta, hogy a keresve-keresett betörő ott kuporog. Ekkor összeálltak a bátrabbak, mintegy tiz katoná, néhány fiákeres és a háziszolga és kivont bajonéttal elindultak a betörő kézrekerítésére. A betörő pedig ijedében elbujt egy ládába, ott akadott rá az ekszpedició. Csakhamar kihúzták rejték helyéről és egy-kettőre véresre verték.

— A százhatvanegy koronát is ő lopta el! — hiáltotta egyre Schönberg, miközben jobbról-balról hulltak az ütlegek a betörőre. Végre rendőri segítség érkezett és kiszabadította a porul járt embert üldözői közül. Bekísérték a rendőrségre, ahol előadta, hogy Ficsur Ignácnak hívják, jászladányi születésű, 21 éves házi szolga. Urias öltözködése azonban ellentmondott a foglalkozásnak és arra engedett következtetni, hogy nem becsületes uton szerezte a szép ruhákat. Ficsur már egy

izben alkalmazva volt Schönbergnél, aki őt lopás miatt elbocsátotta. Tegnap este féltizenegy órakor lopódzott be a fogadó udvarára, ahonnan álkulcsossal hatolt be a korcsmahelyiségbe. Itt fel akarta törni a pénzszekrényt, de zajt ütven, észrevették és menekülnie kellett. A rendőrség letartóztatta.

— **A vászon primadonnái.** A világot jelentő deszkák primadonnáinak kultusza most alább szállt kissé, de persze csak azért, hogy új primadonna-kultusznak nyisson utat. Őt világrész ünneplélt staryainak neve nem szállt el annyiszor az emberek ajkáról, mint egy-egy filmtársaság aktuális primadonnájáé. E primadonnák közé tartozik mesés szépségéről s elragadó bájos játékáról a már igen jól ismert művésznő, Else Frölich. E művésznőnek férjpendantja Bonn Ferdinand, a német színészek legnagyobb és legnépszerűbb virtuója. Méltón sorakozik e kettő mellé Carlo Wieth, a bakfisi leányok kedveltje. E három művész közreműködésével készítette a Nordisk film Co. a „Legnehezebb szerep” című kétfelvonásos drámáját, melyet kedden és szerdán mutat be remek kiegészítő műsor, köztük a Táraról készült felvétel keretében az Apolló-Biskop. (1619.)

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5–7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtzéki épületben. Nyitva naponként délután 3 órától 5 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napon este 5–7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybecskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után első vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3–5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltnének.

Irodalom.

(*) **Somfai János új könyve.** Folyó évi április hónapban Somfai Jánostól, lapunk szerkesztőjétől új könyv jelenik meg. Új könyvének címe „Két világ. És néhány novella.” A „Két világ” a mai forrongó szociális és társadalmi kérdéseket ismerteti s a két világnézet harcát és érveit állítja szembe könnyed tudományos formában; úgy, hogy mindenki tiszta képet nyer a kapitalista és szocialista világrrend küzdelméről. Könyve többi részében néhány legújabb novelláját adja közre az író. A könyv diszes kiállításban fog megjelenni Pleitz Fer. Pál nagybecskereki nyomdai műintézetéből s előfizetési ára három korona. (Bolti ára 4 korona lesz.) Somfai könyvére most előfizetést hirdet s kéri, hogy az előfizetési összeget e hó végéig címére a „Torontál” szerkesztőségébe küldjék. Somfai János új, érdekes könyvére mi is felhívjuk olvasóink figyelmét.

(*) **Mária Valéria főhercegnő magyar dolgozatai.** Érdekes emlékeket elevenít fel Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó Pajtás legújabb február 9-iki számában: királyunk leányának, Mária Valéria főhercegnőnek kislánykori magyar dolgozatait, melyeket egykori magyar tanára, Rónai Jácint János őrzött meg. Két kedves mesét mutat be az a szám, igazi bájos kisleányi gondolkodásból fakadókat. Ugyanabba a számba Feleki Sándor irt verset, Sebők Zsigmond folytatja Dörmögő Dömötör legújabb kalandjainak sorozatát, Elek nagyapó kedves kis mesét mond el, Gyula bácsi a glecserek vándorairól beszél, Endrődi Béla mulatságos képet és verset

ad Drinápoly ostromáról, Zsiga bácsi elmondja legfrissebb mókáját, Rákosi Viktor folytatja regényét. A rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát.

A Jó Pajtás-t a Franklin-társulat adja ki; előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad s kívánatra mutatóvanszámokat küld a Jó Pajtás kiadóhivatala Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

(*) A „Darvin“. Dr. Fülöp Zsigmond ily című népszerű természettudományi folyóiratának február 1-i száma a szokott változatos és érdekes tartalommal jelent meg. Az első cikkben Ribbert bonni tanár „A vénülés ellenszere“ címen Mecsnikoff ismert elméletével foglalkozik s arra az érdekes eredményre jut, hogy a vénülésnek nem a joghurt, hanem a munka a legjobb ellenszere. „A világ teremtése“ c. cikkben Vekerdi Béla a Kopernikus, Laplace és Darwin elméletekkel foglalkozik. A többi cikkek is mind érdekesek: Léghajóval 9100 m. magasságban; Elektromos áram a konyhában; Alchimia és tudomány; A mikroszkóp a törvényszéki orvostanban; Ujdonságok az orvostudományok köréből, stb. A kétheti folyóirat előfizetési ára félévre 5 kor.; kiadóhivatala Budapest, Andrásy-ut 60. Mutatóvanszámokat szívesen küldenek.

TÁVIRATOK.

A háború.

Török győzelmek. — Bolgár és görög vereségek. — Csataldzsa körül. — Drinápoly áll. — Skutari parancsnoka él. — A tőzsde.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai jelentések is a törökök sikereiről adnak hírt. A törökök egymásután szoritják vissza a bolgárokat elfoglalt hadállásaikból úgy a Márványtengernél, mint Csataldzsánál. Sikeresen küzdenek a törökök Janinánál a görögök ellen is. Persze ezek csak kisebb ütközetek, amelyekről az igazi győzelem még messze van, de mindenestre bizonyítják, hogy a balkáni szövetségesek a fegyverszünet előtti nagy fölényüket elvesztették.

Mai jelentéseink a következők:

Török győzelmek. — Bolgár és görög vereségek.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, e hó 9-ikén heves ütközet volt Koruncsaki mellett a bolgárok és a törökök között. Az ütközet a bolgárok vereségével végződött, akik visszavonultak, amire a törökök megszállták a bolgár hadállásokat és átlépték a Kavakfolyót. A török sereg Miriofirből is kiverte a bolgárokat, akik Keranik felé menekültek, miközben a törökök az összes közbeeső bolgár hadállásokat megszállták. A török előőrsök állásaikat Muradiig előreolták.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Galipoliból sürgönyzik, a török sereg hat kilométernyire üzte vissza a Márvány-tenger partjaitól a bolgárokat, akik menekülés közben 800 halottat és sebesültet vesztek.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, egy esti lap jelenti, hogy Janinánál véres harc volt a törökök és a görögök között. A török sereg Esath basa parancsnoksága alatt először visszavonult a görögök elől. A visszavonulásnál a görögök megtámadták a törököket, akiknek visszavonulása csak esel volt. Erre a török sereg visszafordult s két részre válva, megtámadta a görög sereg mindkét szárnyát. A törökök rendkívül heves tüzelés-

sel támadtak, amiben a nizami erőd erős ágyutüze is támogatta őket. A gyilkos tüzelésnek nem bírtak ellentálni és 1600 halott és számos sebesült hátrahagyásával menekültek.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból sürgönyzik: A török sereg első sikereiről szóló jelentések óriási örömet keltenek Konstantinápolyban. Az eddig közömbös lakosság viharos tüntetéseket rendez az ifjú-török kormány mellett. Önkéntes csapatok alakulnak s lelkesen ünnepli a lakosság az Anatóliából egyre özönlő új csapatokat. A muzulmán lakosság a keresztények iránt igen türelmes, csak igen kevés kihágás fordult elő.

Csataldzsa körül.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Konstantinápolyból sürgönyzik, Csataldzsánál naponként vannak kisebb összeütközések. A bolgárok lassanként egymásután elhagyják eddig elfoglalt hadállásaikat s visszafelé vonulnak.

Drinápoly áll.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egybehangzó jelentések szerint Drinápoly ostroma szakadatlanul folyik, de a vár rendületlenül tartja magát s az egyesült szerb-bolgár sereg nem tudott újabb erődtímenyeket elfoglalni.

Skutari parancsnoka él.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Durazzóból sürgönyzik, az a hír, hogy Skutari parancsnoka elesett volna, nem felel meg a valóságnak s Hassan Riza bej parancsnok változatlan energiával és sikerrel védi a várat.

A tőzsde.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A mai értéktőzsdén az irányzat lanyha volt és az összes értékek néhány koronával estek. Déli zárlatkor a vezetőértékek árfolyama a következő volt: Magyar Hitel 812, Osztrák Hitel 620, Koronajáradék 84.20, Jézáloghitel-bank 423, Leszámitoló Bank 513, Hazai Bank 288, Magyar Bank 563, Rimamurányi 703, Salgótarjáni 758, Közuti Vasut 678, Villamos Vasut 370.

A miniszterelnök nyilatkozata.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház folyosóján egy újságíró beszélgetést folytatott Lukács László miniszterelnökkel. Az újságíró kérdésére a legutóbbi királyi kihallgatásáról azt mondta a miniszterelnök, hogy miután már régen nem volt a királynál, azért volt szükséges a kihallgatás. A kihallgatáson folyó ügyek kerültek szóba és semmi különös jelentősége nem volt. Az újságírónak arra a kérdésére, hogy mikor szólal föl a választójogi vitában, azt felelte a miniszterelnök, hogy miután az általános vita még egy-két napig eltart, valószínűleg esütörtökön szólal föl.

— Lesz-e módosítás a javaslaton?

— Azt hiszem, hogy lesznek módosítások, de csak a részleteknél.

— Excellenciád nyújtja be a módosításokat?

— Nem én.

— A képviselőház mikor ül össze?

— Az attól függ, hogy mikor lesz kész a bizottság a javaslat tárgyalásával, ami egészen bizonytalan.

Az új közoktatásügyi államtitkár.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A hivatalos lap mai

száma közli, hogy a király Jankovich Béla képviselőházi alelnököt vallás- és közoktatásügyi államtitkárrá nevezte ki.

A választójogi bizottság ülése.

Budapest, febr. 11. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A képviselőház választójogi bizottsága Khuen-Héderváry Károly gróf elnöksével ma délelőtt folytatta a választójogi javaslat általános tárgyalását.

A mai vitában elsőnek Kostyál Miklós szólal föl, aki azon aggodalmaskodik, hogy a választójogot a gazdasági eselésekre is kiterjesztik. Ő a harminc éves korhatárt szükségesnek tartja s intézményes rendszabályokat kíván a választási izgatások ellen.

Mártonffy Márton: Az ipari munkásság érdekében szólal s azok javára több módosítást tart szükségesnek. Ilyen irányban majd több módosítást fog indítványozni a részletes vita során.

Lázár István gróf az erdélyi magyarság érdekében beszél s rámutat arra a veszedelemre, amely az új választójoggal az erdélyi magyarságot fenyegeti. Kimutatja, hogy Erdélyben hat vármegyében van az oláhság túlnyomó többségben, ezekből csupa oláh képviselő jut a parlamentbe. A korhatárt 30 évről 24-re szállítaná le.

Ghillány Imre báró a közvetett választójognak a híve, a harminc éves korhatárt szükségesnek tartja, azonban az adóminimumot 5 koronában óhajtaná megállapítani. Azonkívül a magyar nemzeti szupremácia intézményes biztosítását tartja szükségesnek.

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (áprilisra)	11:52
Buza (októberre)	12:12
Rozs (áprilisra)	9:84
Rozs (októberre)	9:60
Zab (áprilisra)	10:22
Zab (októberre)	8:83
Tengeri (májusra)	7:74
Tengeri (júliusra)	7:94

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1912. évi október hó 1. napjától.

ÉRKEZIK.	
Nagybecskereki pályaudvarra.	óra perc
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	7:04
Budapest—Szegedről reggel	6:20
Budapest—Szegedről délután	3:15
Szegedről délelőtt	9:34
Szegedről este	7:19
Budapest—Nagykikindáról este	9:21
Szécsányból este	6:40
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.	
Zsomb—Versec—Alibunar—Temesvárról este	8:16
Módosról reggel	6:30
Pancsováról reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:19
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:34
Szécsányból este	6:29
INDUL.	
Nagybecskereki pályaudvarról.	
Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:27
Szeged—Budapestre reggel	7:20
Szeged—Budapestre délelőtt	11:27
Szeged—Budapestre este	7:27
Szegedre délután	1:17
Szeged—Nagykikinda—Budapestre reggel	6:21
Karlovára délelőtt	10:00
Nagybecskerek-bégap. pályaudvarról.	
Zsombolya—Temesvár—Versec délután	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova—Alibunarra reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	1:55
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra reggel	8:25
Zsombolyára délelőtt	10:59

Háztartási cikkek

Naphthalin	kilója	— 60 K
Sodablonarbons		— 60
Tímó		— 80
Rizszliszt		— 80
Chlormész		— 36
Zalszóda		— 48
Mosószóda		— 16
Szalmiaksó		120
Borax		1—
Rovarpor		4—
Földbenzin	litra	— 60
Finom sasmalaj		180
Finom rum		320
Spiritusz		240
Finom liqueurök		2—
Magyar gyógyocogno		5—
Orosz tea	dezája	— 12, — 30, — 34
Finom szegedi paprika	kilója: édes 5— K, félédes 4— K, gulyás 3 60 K.	
Cipőkrém	fekete és sárga, 1/4 kiló 60 fillér, 1/2 kiló 1 20 korona, 1 kiló 2 40 korona.	
Lakkok, festékek, brunolín, fémtisztítók	s egyéb háztartási cikkek kaphatók	

Kovács Sándor drogériájában
Nagybecskerekén.
Telefonsz. 43. 1176—112 Telefonsz. 43.

Kisjécsa község előljárósága.

144—1913. sz. 1692—1

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a Kisjécsa határában gyakorlandó vadászati jog f. é február hó 15-én d. e. 10 órakor Kisjécsa község házában 6 évi időtartamra haszonbérbe adatik.

A közelebbi feltételek a községjegyzői irodában megtudhatók.

Kisjécsán, 1913. évi február hó 8-án.

A községi előljáróság.

776—1912. végrh. sz. 1238—1

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a perlaszi kir. járásbírósnak 1912. évi 268/1. számú végzése következtében dr. Várady Imre nagybecskereki ügyvéd által képviselt Pivarszki Istvánné javára 240 kor. s jár. erejéig 1912. évi október hó 15-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 650 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica és sertések nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a perlaszi kir. járásbíró-ság 1912. évi V. 268/2. számú végzése folytán 240 korona tökékövetelés, ennek 1907. évi szept. hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/8% váltódíj és eddig összesen 128 kor 76 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Bótoson adós lakásán leendő megtartására 1913. évi február hó 22-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fog-nak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságok-kat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi LXI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Perlaszon, 1913. évi február hó 7. napján.

Szeckó Lajos, kir. bir. végrehajtó.

Norgony-Syrup. Sarsaparillez
compo.
Vértisztítószer. Üvege: 3.60 és 7.50 kor.

Norgony-Liniment Capsici compo.
A Norgony-Pain-Expeller pótléka.
Fájdalomnyugtató hatású.
meghűlésnél, rheumánál, köszvényesnél.
Üvege: — 30, 1.40, 2— kor.

Norgony-Vas-Albuminat
Tinktúra.
Vérszegénységű és adékornál.
Üvege: 1.40 kor.

Beszerzésre a legújabb
gyógyszertárban vagy közvetlenül
MONTNER dr.

az Arany köztemető-hoz elvezett prágai
utca 53. számú házban 53. gyógyszertárból.

Magyarországon kapható:
Török József gyógyszertárban, Budapest.

A „Katalinfalvai Községi Takarékpénztár mint egyéni cég“ 1912. évi zárszámadása — Schlussbilanz von 1912.

Összforgalom 1,563.748-57 K. Gesamtverkehr.

Vagyon - Aktiva. Zármerleg-számla — Schlussbilanz-Conto. Teher - Passiva.

Fkasz.	TÁRGY — GEGENSTAND	Összeg		Fkasz.	TÁRGY — GEGENSTAND	Összeg	
		K	f			K	f
74	Pénzkészlet — Cassa-Vorrath — —	1807	68	32	Alaptőke — Stammkapital — —	80000	—
75	Váltótárca (jelz. biztosított 116000 K)	443170	—	33	Tartalékalap — Reservefond — —	6290	25
	Wechsel-Portefeuille — —			76	Betétek — Spareinlagen — —	327388	39
43	Ingatlan számla — Realitäten-Conto	8000	—	79	Visszszám. váltószámla — Reese.		
77	Giró-számla — Giro-Conto — —	525	39		Wechsel-Conto — —	25900	—
41	Adósok számlája — Schulden-Conto	75	—	72	Átm. kam. számla — Transit-Zinsen C.	559	09
61	Folyószámla — Conto-Corrent-Conto	1400	—	73	Tiszta nyereség — Reingewinn — —	9809	34
		454978	07			45497	07

Veszteség - Verlust. Nyereség- és veszteség-számla — Gewinn- u. Verlust-Conto. Nyereség - Gewinn.

Fkasz.	TÁRGY — GEGENSTAND	Összeg		Fkasz.	TÁRGY — GEGENSTAND	Összeg	
		K	f			K	f
81	Betétkamatszám — Einlags-Zinsen-Conto — —	15731	30	71	Kamatszám — Zinsen-Conto — —	31499	12
63	Visszszám. kamatszám — Reescompt-Zinsen-Conto — —	1379	08	60	Különféle számla — Conto pro Diverse-Conto — —	11	61
78	Költség-számla — Regie-Conto: Adó és illeték — Steuer und Gebühren — — 2811 50 Közs. és iskolaadó — Umlagen 763 56 Irodaszkütséglet — Kanzlei-Spesen — — 207 64 Postaköltség — Postporto — 5 55 Különféle költségek — Verschiedene Spesen — — 109 79 Könyvelői fizetés — Buchhalter Gehalt — — 800— 4693 04						
73	Tiszta nyereség — Reingewinn — —	9809	34				
		31617	76			316	76

Katalinfalva, 1912. d.ember 31-én.

A könyvelésért — Für die Buchhaltung:

Kollinger János s. k. pénztárnok - Cassier. Hollinger János s. k. Johann Schütz s. k. igazgató - Direktor.

Az igazgatóság — Die Direktion:

Till Johann s. k. Weisz Nikolaus s. k. Hettrich József s. k. Schütz Peter s. k. Stumpf Michael s. k. Johann Schiró s. k. Stumpf Péter s. k. Schneider Jakob s. k.

Ezen zármerleg-számla, nye eség- és veszteség számla az üzleti könyvekkel összehasonlítván, mindenben egyezőnek és helyesnek találtak. — Dieser Bilanz-Conto, Gewinn- und Verlust-Conto mit den Geschäftsbüchern vergli chen und in allem übereinstimmend befunden.

A felügyelő-bizottság — Der Aufsichtsrath:

Brem Johann s. k. Schleich Miklós s. k. elnök Sebastian Weisz s. k. Mausz György s. k. Schiró György s. k.

Torontálvármegye alispánja.

1729—1913. szám. 1693—2.1

Tárgy: Törvényhatósági utmesteri állás betöltése.

Pályázati hirdetmény.

Elhalálozás folytán megüresedett II. oszt. tvhat. utmesteri állásra pályázatot hirdetek. Az állás javadalmazása 1400 korona fizetés, kijelölendő állomáshelyének megfelelő lakbér (300—360 K), a kinevezendő által kezelt kiépített utvonalakért 11 K 50 fill. és kiépítelenekért 5 K 10 fill. utiátalány, 24 K iroda-átalány és 20 K szertár bér. A kinevezett utmester szolgálati ideje és használhatóságához képest I. oszt. utmesterré léphet elő. Kinevezettre a megyei tisztii nyugdíjintézetbe való belépés kötelező. Pályázhat minden magyar honos, aki az ujonnan szervezett utmesteri iskolát sikeresen végezte. Igazolványos altisztek előnyben részesülnek.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezüleg irt: 1. erkölcsi bizonyítvány, 2. születési anyakönyvi kivonat, 3 utmesteri képesítési bizonyítvány-nyal, 4. eddigi alkalmazásukat igazoló bizonyítvány-nyal, igazolványos altisztek katonai igazolványukkal felszerelt kérvényüket 1913. évi március hó 15-ig hivatalomhoz nyujtsák be. Ezen határidőn túl érkezett vagy kellően fel nem szerelt kérvényeket nem fogom figyelembe venni.

Nagybecskerek, 1913. évi február hó 7-én.

Jankó s. k., alispán.

Tamaslaka község előljáróságától.

680—1913. szám. 1694—3.1

Hirdetmény.

Azonnali alkalmazásra keresek egy i-nak-végrehajtót, aki adóügyekben teljesen jártas. Évi fizetése 1200 korona és 2 öl kemény tűzifa.

Beválás esetén meg fog választatni.

Tamaslaka, 1913. évi február hó 10-én.

Pérics, jegyző.

Amerika városrészben,
a Plank-kert mellett,
Mária Terézia-utca 3.
sz. alatt egy nagyobb

uri lakás

4 szoba, cselédszoba,
összes mellék helyiségek

május 1-re kiadó.

Hirdetéseket jutányos árért közöl a „Torontál“

politikai napilap kiadóhivatala, mely lap a legrégibb, legelterjedtebb, legolvasottabb napilap Torontálvármegyében.